

LEGISLATIVA – MPSV ČR

Návrhy na novelizaci zákoníku práce v legislativním procesu (s výjimkou změnového zákona v souvislosti s rekodifikací soukromého práva hmotného a bez tisku 618)

1. Dne 31. 5. 2013 prezident podepsal Parlamentem ČR schválenou novelu zákoníku práce, jejímž cílem je především zmírnění důsledků dosavadní rigidní úpravy podmínek pro sjednávání pracovního poměru na dobu určitou podle tzv. pravidla „3 x 3“. V § 39 tak pravděpodobně s účinností od 1. 8. t.r. bude opět připuštěna možnost výjimky z titulu vážných provozních důvodů na straně zaměstnavatele nebo důvodů spočívajících ve zvláštní povaze práce, a to na základě písemné dohody s odborovou organizací a nepůsobí-li u zaměstnavatele, na základě vnitřního předpisu. Nejde však o prosté obnovení původní výjimky, neboť schválená úprava stanoví přísnější režim v tom smyslu, že uvedené důvody musí nasvědčovat tomu, že „nelze na zaměstnavateli spravedlivě požadovat, aby zaměstnanci, který má takovou práci vykonávat, navrhl založení pracovního poměru na dobu neurčitou“. Navíc odchýlný postup od základního pravidla musí být těmto důvodům přiměřený. Novela rovněž stanoví požadavky na obsah písemné dohody s odborovou organizací (vnitřního předpisu), a to
  - bližším vymezením důvodů,
  - stanovením pravidla jiného postupu zaměstnavatele při sjednávání a opakování pracovního poměru na dobu určitou,
  - stanovením okruhu zaměstnanců, kterých se bude jiný postup týkat,
  - určením doby, na kterou se výjimka sjednává (stanoví).

Tato novela zákoníku práce rovněž mění dobu nepřetržitého odpočinku mezi směnami z 12 na 11 hodin; tato změna se však netýká zaměstnanců mladších 18 let věku.

2. Jen se připomíná, že 31. 5. 2013 prezident podepsal i **novelu zákona č. 245/2000 Sb., o státních svátcích, ostatních svátcích, o významných dnech a o dnech pracovního klidu...**
3. **Sněmovní tisk č. 876 – senátní tisk č. 78 - senátní návrh senátora Vystrčila a dalších, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce – změna úpravy pracovního poměru na dobu určitou.** PSP o tisku hlasovala dne 16. 5. 2013 a schválila jej ve znění pozměňovacího návrhu Senátu, po podpisech předsedkyně PSP a předsedy vlády jde k podpisu prezidentu republiky.

Návrh směřuje ke změně právní úpravy pracovního poměru na dobu určitou. Podle návrhu má být do § 39 zákoníku práce vložen nový odstavec 4, který by umožnil řešit problémy sezonních prací a další situace vážných provozních důvodů na straně zaměstnavatele, případně důvody spočívající ve zvláštní povaze práce. V důvodové zprávě k tomuto materiálu se uvádí, že při zachování obecných podmínek uzavírání pracovních poměrů na dobu určitou podle § 39 odst. 2 zákoníku práce, které brání řetězení těchto pracovních poměrů, je třeba zohlednit v právní úpravě specifické podmínky určitých odvětví průmyslu. Dále se v této zprávě k uvedenému návrhu změny v § 39 zákoníku práce konstatuje, že se ve své podstatě jedná o „navrácení“ znění odstavce 4 z doby před 1. 1. 2012 se zpřesňujícími podmínkami, které důvodová zpráva v komentáři k čl. 1 bod 1 blíže specifikuje. Podle důvodové zprávy se na obsahu navrhované právní úpravy dohodli zástupci Svazu průmyslu a dopravy České republiky, Konfederace zaměstnavatelských a podnikatelských svazů a Českomoravská konfederace odborových svazů.

Přesto, že návrh ve své podstatě představuje návrat k právní úpravě před 1. lednem 2012, lze odůvodnit závěr, že výslovné stanovení výjimečnosti možného opakování pracovních poměrů na dobu určitou podmíněného hledisky „vážných provozních důvodů“ a „zvláštní povahy práce“ za situace, že „nelze na zaměstnavateli spravedlivě požadovat sjednání pracovního poměru na dobu neurčitou“ a „přiměřenosti důvodů pro takovou výjimku“ by mohlo být pokládáno z hlediska směrnice 1999/70/ES za dostatečné. Navíc všechna uvedená kritéria umožňující sjednávat pracovní poměry na dobu určitou i opakovaně by podle návrhu musela být sjednána v písemné dohodě mezi zaměstnavatelem a odborovou organizací, případně ve vnitřním předpisu, pokud u zaměstnavatele nepůsobí odborová organizace.

Pozměňovacím návrhem Senátu (177. usnesení Senátu k poslaneckému tisku č. 876/5), který v § 90 odst. 1 zákoníku práce byla zkrácena doba odpočinku mezi směnami pro zaměstnance starší 18 let z 12 na 11 hodin. Tato navrhovaná změna je plně v souladu s minimálními požadavky Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2003/88/ES, o některých aspektech úpravy pracovní doby. Minimální odpočinek mezi směnami pro zaměstnance mladší 18 let je ponechán na 12 hodinách tak, aby vnitrostátní právní úprava i nadále korespondovala se Směrnicí Rady 94/33/ES o ochraně mladistvých pracovníků. Uvedený pozměňovací návrh je doprovázen konsensuálním stanoviskem sociálních partnerů, pomáhá řešit praktický problém v rozvrhování pracovní doby v nepřetržitých provozech a přispívá tak ke sladování rodinného a pracovního života těchto zaměstnanců.

4. **Návrh změna zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů – vložení § 3a**

Sněmovní tisk č. 618 - poslanecký návrh novely zákoníku práce spočívající ve vyloučení možnosti řešení pracovněprávních sporů rozhodci – stanovisko vlády je negativní. Tisk byl projednán v 1. čtení a přikázán Ústavněprávnímu výboru a Výboru pro sociální politiku.

Výbor pro sociální politiku o tisku dne 28. 5. 2013 rozhodl návrh neprojednat. Ústavněprávní výbor tisk projednal dne 30. 5. 2013 a podle informací MS s ním souhlasil, usnesení výboru k tisku dosud nebylo zveřejněno.

Cílem návrhu – tisku 618 - je stanovit zákonem, že majetkové spory z pracovněprávních vztahů budou řešeny pouze soudy s vyloučením jejich rozhodování rozhodci podle zák. č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, a to změnou zák. č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů.

Pro info stanovisko vlády:

„Vláda na jednání své schůze dne 28. března 2012 projednala a posoudila návrh zákona, kterým se mění zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů (sněmovní tisk č. 618), a vyslovila s tímto návrhem nesouhlas z dále uvedených důvodů. Předložený návrh zákona fakticky směřuje k obnovení právního stavu účinného do konce roku 2006, tj. před nabytím účinnosti stávajícího zákoníku práce (zákon č. 262/2006 Sb.). Vzhledem k tomu, že stávající zákoník práce je postaven na odlišných principech než předchozí právní úprava, má vláda pochybnosti o koncepčnosti navrhované změny.

2. Vláda je přesvědčena, že řešením není novelizovat zákoník práce tak, jak to navrhuje předložený návrh zákona. Navrhovaný zákaz rozhodčích doložek v pracovněprávních vztazích by mohl mimo jiné vést k vyššímu zatížení soudů, což by ve svém důsledku mohlo být na úkor efektivní ochrany práv plynoucích z pracovněprávních vztahů. Za

řešení by proto vláda považovala upravit tuto oblast v zákoně č. 216/1994 Sb., o rozhodčím řízení a o výkonu rozhodčích nálezů, ve znění pozdějších předpisů, a to po vzoru úpravy, která s účinností od 1. dubna 2012 vyplývá ze zákona č. 19/2012 Sb. ve vztahu k ochraně spotřebitele. Úprava regulující rozhodčí doložky v pracovněprávních vztazích by tedy mohla vycházet například z následujících principů:

- *rozhodčí doložka by musela být sjednána na samostatné listině,*
- *rozhodce určený rozhodčí doložkou pro řešení sporů z pracovněprávního vztahu by musel být zapsaný na seznamu vedeném Ministerstvem spravedlnosti,*
- *rozhodce by rozhodoval vždy v souladu s právními předpisy na ochranu zaměstnance“.*

Zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů

1. komplexní novela zákona o zaměstnanosti – upravují se okruhy jako znovuzavedení kategorie osob zdravotně znevýhodněných, snižování administrativní zátěže podnikatelů, plnění povinného podílu v souvislosti se zaměstnáváním osob se zdravotním postižením, pracovní cesty cizinců, správní delikty; v současnosti se zpracovávají připomínky vznesené ve vnějším připomínkovém řízení;
2. novela zákona o zaměstnanosti v souvislosti s přijetím nového kontrolního řádu (zákon č. 255/2012 Sb.) – odstraňování duplicit, zpřesnění kontrolní činnosti – v současnosti v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v 1. čtení (ST 1059);
3. novela zákona o zaměstnanosti v souvislosti s přípravou nového zákona o pobytu cizinců na území ČR – upravuje se oblast zaměstnávání cizinců ze třetích zemí v návaznosti na transpozici směrnice EP a Rady 2011/98/EU ze dne 13. prosince 2011 (o jednotném postupu vyřizování žádostí o jednotné povolení k pobytu a práci na území členského státu pro státní příslušníky třetích zemí a o společném souboru práv pracovníků ze třetích zemí oprávněně pobývajících v některém členském státě);
4. novela zákona o zaměstnanosti v souvislosti s přijetím zákona, kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím rekodifikace soukromého práva - v současnosti v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR ve 2. čtení (ST 930);
5. novela zákona o zaměstnanosti v souvislosti se zrušením karty sociálních systémů (návrh senátora Škromacha) - v současnosti v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR ve 2. čtení (ST 913).

Momentálně nejsou známy žádné poslanecké iniciativy.

Zákon č. 251/2005 Sb., o inspekci práce, ve znění pozdějších předpisů

1. Novela zákona o inspekci práce v souvislosti s přijetím kontrolního řádu (zákon č. 255/2012 Sb.) – odstraňování duplicit, zpřesnění kontrolní činnosti – v současnosti v Poslanecké sněmovně Parlamentu ČR v 1. čtení (ST 1059);
2. Novela zákona o inspekci práce jako součást komplexní novely zákona o zaměstnanosti – (viz výše bod 1), navrhuje se nový druh správního deliktu na úseku dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr – probíhá zpracování připomínek vznesených v rámci vnějšího připomínkového řízení.